

พุทธจิตวิทยาการพัฒนาคุณธรรมและความสุขในเพลงลูกทุ่งไทย

Buddhist Psychology for Development of Virtues and Happiness in Thai Country Songs

จำนงค์ ไชยมงคล Jumnonng Chaimongkol^๑

Received: March 1, 2019

Revised: April 22, 2019

Accepted: April 30, 2019

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์โครงสร้าง เนื้อหา องค์ประกอบและกระบวนการของเพลงลูกทุ่งไทยเชิงพุทธจิตวิทยาทั้งหลักการ วิธีการ และเป้าหมายของเพลงลูกทุ่งไทย เพื่อสังเคราะห์เชิงบูรณาการ หลักพุทธธรรมและหลักจิตวิทยาเพื่อการพัฒนาคุณธรรมและความสุขในบทเพลงลูกทุ่งไทย และเพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมและความสุขเชิงพุทธจิตวิทยาในบทเพลงลูกทุ่งไทย เป็นการวิจัยเชิงผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางด้วยพุทธจิตวิทยาและผู้เชี่ยวชาญในการใช้ดนตรี จำนวน ๑๗ รูป/คน ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังจำนวน ๔๔๐ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน ประกอบด้วย การทดสอบค่าที่ t-test ค่า F-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า พุทธจิตวิทยาการพัฒนาคุณธรรมและความสุขในเพลงลูกทุ่งไทย กับหลักการพัฒนาในกระบวนการอริยสัจ ๔ คือ ในแง่ของเนื้อหาสาระเพลง ผู้ประพันธ์ได้บรรยายสภาพปัญหาหรือทุกข์ของสังคม สาเหตุหรือสมุทัยของปัญหา การพ้นจากปัญหา คือ นิโรธ แนวทางที่ทำให้พ้นจากสภาพปัญหา การแต่งเพลงตามกระบวนการอริยสัจ คือ การกำหนดปัญหาได้ครอบคลุม การรู้เหตุผลของประเด็นที่จะนำเสนอ การชี้ทางออก และเสนอวิธีแก้ไขปัญหาหรือทางออกของปัญหา และเพราะเหตุที่เพลงลูกทุ่งไทยมีความหลากหลายยึดหยุ่นทั้งในแง่ของเนื้อหา เป้าหมาย และวิธีการ จึงทำให้เพลงลูกทุ่งไทยสามารถที่จะสังเคราะห์เชิงบูรณาการเนื้อหาและความเป็นจริงเชิงบวกได้หลากหลายสอดคล้องกับกาลเทศะตามหลักพุทธจิตวิทยาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

คำสำคัญ : พุทธจิตวิทยา, การพัฒนาคุณธรรมและความสุข, เพลงลูกทุ่งไทย

^๑ สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์,
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, Department of Psychology, Faculty of humanities,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand Email : jumnonnglaw06@gmail.com

Abstract

Objectives of the study aimed to analyze the structure, content, elements and process of country songs based on Buddhist Psychology in terms of principles, methods and goals of Thai country songs; to integrally synthesize the Buddhadhamma and Psychological principles for the development of virtues and happiness in Thai country songs; and to propose the development model of virtues and happiness based on Buddhist Psychology in Thai country songs as a mixed methods research between a qualitative research and quantitative one, using an In-depth interview to collect qualitative data from 17 key informants and questionnaire to collect quantitative data from 440 samples who are students of King Mongkul Institute of Technology Ladgrabang, using a content analysis to analyze qualitative data and statistics including Frequency, Percentage, Mean and Inferential analysis statistics comprising t-test, F-test and One-way ANOVA to analyze quantitative data, the results of which found that the development model was related to the development principle in the process of the Four Noble Truths in terms of the content of songs. The authors explained the condition of problems or social problems, its causes, cessation of problems and ways out of problems. Composing a song as the process of the Four Noble Truths was the determination of problems covered the realization of reasons of points, ways out and solutions and because Thai country songs were various and flexible in the aspects of content, goal and methods they could have integrally synthesized contents and positive reality in multi-dimension in association with circumstances based on Buddhist Psychology.

Keywords: Buddhist Psychology, development of virtues and happiness, Thai country songs

๑. บทนำ

เพลงลูกทุ่งไทย ก็สะท้อนถึงความจริงทั้งในส่วนบุคคลและสังคม พฤติกรรมในวิถีชีวิต รวมทั้งสภาพจิตใจของผู้คนในสังคมชนบท แล้วขยายไปสู่สังคมเมือง ถ้าย ทอด บรรยาย ถึง วิวัฒนาการ ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี ค่านิยม กฎเกณฑ์ทางสังคมความคิด ความเชื่อในวิถีชีวิต ปรากฏผ่านทางพฤติกรรม การปฏิบัติ และสื่อผ่านกระบวนการจิตสำนึก^๒ เนื้อหาเพลงลูกทุ่งมักจะแสดงความจริงเกี่ยวกับมนุษย์และสังคมมากกว่าที่จะกล่าวถึงสิ่งเหนือธรรมชาติ^๓ โดยสามารถสะท้อนความจริงแห่งชีวิตอย่างทันเหตุการณ์เพราะสามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระ ดนตรีและท่วงทำนองได้อย่างเสรี ถูกกับจริตผู้ฟังตามยุคสมัย เป็นที่ถูกใจและสมกับกาลเทศะ^๔

ความสำเร็จของกิจกรรมหรือการกระทำของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นมิติใด ผู้ที่สำเร็จมากกว่าคือผู้ที่สามารถบูรณาการศาสตร์ต่างๆ ได้หลากหลายสาขากว่า เพราะ

^๒ สมชัย ศรีนอก , ความเชื่อและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อเรื่องบุญบาปในเพลงลูกทุ่งอีสานของครูเพลงลูกทุ่ง, บทคัดย่อ.

^๓ บุษกร ครูทวงค์ , วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของพยางค์ มุกดา, บทคัดย่อ.

^๔ กอบกุล ภูธรารักษ์, เพลงลูกทุ่งกับสังคมไทย, หน้า ๑๔๐.

ความสามารถในการประสานหลากหลายของศาสตร์มากกว่า หมายถึงการใช้องค์ความรู้และหลักปฏิบัติได้จากหลายๆมุมมอง จึงสามารถดัดแปลงงาน สร้างสรรค์ได้สอดคล้องกับความแตกต่างแห่งพฤติกรรมและจิตสำนึกจริงของกลุ่มเป้าหมายมากกว่าเช่นเดียวกับพระพุทธรูปที่สามารถเผยแพร่หลักพุทธธรรมได้อย่างแพร่หลายและรวดเร็วกว่าเจ้าลัทธิอื่นในสมัยนั้น เพราะพระพุทธรูปสมัยที่เป็นเจ้าชายสิทธัตถะพระองค์ได้จบวิชาการในพุทธกาลเกือบทุกสาขา แม้วัตถุดิบประสงค์ในการเผยแพร่พระศาสนาของพระองค์มีเป้าหมายเพื่อเผยแพร่พระธรรมวินัย แต่กระบวนการในการเสนอหลักธรรม พระพุทธรูปก็สามารถใช้ภาษาและกุศโลบายสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน

อาจกล่าวได้ว่าหากความสำเร็จและความมั่งคั่งทางวัตถุที่สูงกว่าต้องอาศัยความรู้ที่รอบด้านกว่า ความมั่งคั่งและความสำเร็จภายใน ยิ่งจำเป็นต้องบูรณาการมากกว่าความสำเร็จภายในซึ่งมีหน่วยวัดความสำเร็จสูงสุดของหน่วยวัดที่เป็นจุดหมายปลายทางของเป้าหมายทั้งหมด ได้แก่ สุข^๕ แม้ว่ามนุษย์ได้ประยุกต์หลักพุทธศาสนา หลัก

^๕ ทาลเบน – ซาฮาร์ , เปิดห้องเรียนวิชาความสุข , น.๑๔

จิตวิทยา หรือแม้แต่บทเพลง เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายอื่นๆ ที่ส่งเสริมการมีชีวิตที่ดี ไม่ว่าจะเป็นเพื่อความมั่นคงทางวัตถุ การมีสุขภาพกายที่ดี เกียรติยศชื่อเสียง แต่เป้าหมายพื้นฐานหรือเป้าหมายสุดท้ายของเป้าหมายทุกอย่างคือความสุขนั่นเอง แม้ระดับและความหมายแห่งความสุขจะแตกต่างกันระหว่างเป้าหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนา เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของศาสตร์ทางจิตและกิจกรรมเพลง ความสุขและคุณธรรมที่เกี่ยวข้องก็เป็นสิ่งเดียวและสากลมากกว่าเป้าหมายใดๆ อีกอย่างหนึ่ง เราอาจจะถามกลับว่า ชีวิตของปัจเจกชนหรือชีวิตทางสังคม ที่ดีขึ้น เพื่อพัฒนาและประสบผลสำเร็จได้มากมาย แต่หากเราไม่มีความสุขเลย แล้วความสำเร็จเหล่านั้น จะมีความหมายอะไร สุขภาวะของจิต หรือคุณธรรมสมาธิในพระพุทธศาสนา ๕ ข้อ คือ ความร่าเริงเบิกบานใจ (ปราโมทย์) ความอิ่มใจ (ปิติ) ความสงบรื่นเย็นใจ (ปัสสัทธิ) ความฉ่ำชื่นรื่นใจ (สุขะ) และภาวะที่จิตแนวนอนอยู่ตัว (สมาธิ) เป็นเป้าหมายทางจิตใจ (Psychological หรือ Emotional) ที่สำคัญที่สุดในพระพุทธศาสนา พระพุทธองค์ทรงเน้นอยู่เสมอ ถ้าใครปฏิบัติธรรมได้ผล มีความก้าวหน้า ก็วัดด้วยสุขภาวะ หรือคุณธรรมหรือคุณภาพจิตดังกล่าว ในทางตรงข้ามถ้าใครปฏิบัติธรรมแล้ว ไม่ว่าจะมุ่งมั่นเคร่งครัดจริงแค่ไหน แต่หากผลการปฏิบัติไม่นำมาผลเป็นสุขก็ถือว่าการปฏิบัตินั้นผิด

ทาง ผู้วิจัยจึงใคร่ที่จะศึกษาแบบจำลองพุทธจิตวิทยาพัฒนาคุณธรรมและความสุขในบทเพลงลูกทุ่งไทย เพื่อส่งเสริมคุณค่าความจริงในแง่ของประสบการณ์ทางอารมณ์และการรู้คิดอันเกิดจากองค์ประกอบของเพลงทั้งด้านดนตรี ทำนอง จังหวะและองค์ประกอบที่ส่งเสริม สุนทรียารมณ์และปัญญาหรือสื่อสารไว้ในเนื้อหาของสาระเพลงที่เกี่ยวกับความจริงของชีวิตของปัจเจกบุคคลและของสังคมไทยตามหลักพุทธธรรม และเพื่อพัฒนากระบวนการสร้างเพลงส่งเสริมวิชาการทางจิตวิทยาและที่สำคัญเป็นการเผยแผ่พุทธธรรมให้แพร่หลาย มีคุณูปการต่อสังคมในวงกว้างสืบไป

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้เขียนได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้

๓ ข้อคือ

๑. เพื่อวิเคราะห์โครงสร้าง เนื้อหา องค์ประกอบของเพลงลูกทุ่งไทยเชิงพุทธจิตวิทยาทั้งหลักการ วิธีการ เป้าหมาย ในขอบเขตของเพลงลูกทุ่งไทย
๒. เพื่อสังเคราะห์เชิงบูรณาการ หลักพุทธธรรมและจิตวิทยาสร้างคุณธรรมและความสุขในบทเพลงลูกทุ่งไทย
๓. เพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมและความสุขเชิงพุทธจิตวิทยาในบทเพลงลูกทุ่งไทย

๓. วิธีการดำเนินการวิจัย

๓.๑. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ด้านจิตวิทยา ครูเพลง และนักวิชาการ จำนวน ๑๗ รูป/คน เลือกโดยวิธีเจาะจง

๓.๒ ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาผู้ฟังเพลงลูกทุ่งและลงทะเบียนเรียนวิชาทักษะความสุข สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา ๒๕๖๑/๒ จำนวน ๑,๙๐๐ คน และผู้วิจัยได้เลือกสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling Method) จำนวน ๔๔๐ คน

๓.๓. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ใช้ แบบ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เก็บรวบรวมข้อ

ข้อเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๗ รูป/คน และใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาผู้ฟังเพลงลูกทุ่งและลงทะเบียนเรียนวิชาทักษะความสุข สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา ๒๕๖๑/๒ จำนวน ๔๔๐ คน

๓.๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ส่งหนังสืออย่างเป็นทางการ ที่ได้คำรับรองจากผู้อำนวยการหลักสูตรฯ เพื่อขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเอง พร้อมกับส่งบริบทเนื้อหาต่างๆ ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ล่วงหน้า และกำหนดวัน เวลา และสถานที่ สำหรับสัมภาษณ์เชิงลึก และใช้เครื่องบันทึกเสียง และกล้องบันทึกภาพนิ่ง และนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแล้วไปแจกให้กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาผู้ฟังเพลงลูกทุ่ง และลงทะเบียนเรียนวิชาทักษะความสุข สถาบัน

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา ๒๕๖๑/๒ จำนวน ๔๔๐ คน ซึ่งผู้วิจัยจะเป็นผู้แจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

๓.๕. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดย

ผู้วิจัยได้รวบรวมคำสัมภาษณ์จากทุกคนของข้อคำถามทุกข้อมาถอดความ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการยืนยัน ๓ เสา (Data Triangulation) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ความสอดคล้องของข้อมูลทั้ง ๓ มิติ ซึ่งเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาหาความสอดคล้องตามแนวคิดทฤษฎีที่ได้มาจากการวิเคราะห์สังเคราะห์จาก คัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และคัมภีร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพุทธจิตวิทยา การพัฒนาคุณธรรมและความสุขในบทเพลงลูกทุ่งไทย ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้ใช้สถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน ประกอบด้วย การทดสอบค่าที่ t-test ค่า F-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

๔. ผลการวิจัย

๑. บทเพลงเป็นศิลปะที่สัมผัสพร้อมกันทั้งนาฏกรรม การแสดงที่ผสมด้วยวรรณกรรม เพื่อถ่ายทอดเรื่องราว สาร ซึ่งอาจเป็นสถานการณ์ ความเป็นจริง วัฒนธรรม ประเพณี หรือวิถีชีวิตอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็ด้านศาสนา ด้านการเมืองการปกครอง ชีวิต ความสัมพันธ์ และส่วนผสมของดนตรีและ

ทัศนศิลป์ ซึ่งถ่ายทอดทำนอง จังหวะ อาจจะใช้ตัวศิลปินนักร้อง ภาษาที่ใช้ประพันธ์ดนตรี จังหวะ และทำนองที่เหมาะสม แม้ว่าเพลงลูกทุ่งจะให้ความสำคัญต่อความเพลิดเพลีน อารมณ์ ความรู้สึกเป็นหลัก แต่ผู้ประพันธ์ก็สอดแทรกสาระหรือความจริงที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมและความสุขของผู้ฟัง ผู้ฟังนอกจากจะฟังเพื่อความสนุกสนานบันเทิงแล้ว ผู้ฟังมุ่งจะเข้าใจสาระย่อมจะได้รับรู้จากเรื่องราวและเนื้อหาในบทเพลงนั้น

๒.. หลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมและสร้างสุข ได้แก่หลักอริยสัจ ๔ เป็นกระบวนการพัฒนาและแก้ไขปัญหตามกระบวนการพุทธจิตวิทยา ขั้นตอนการพัฒนา คือ หลักไตรสิกขา ประกอบด้วยศีลสิกขา จิตตสิกขา และปัญญาสิกขา ในการสร้างสุขบุคคลต้องอาศัยปัจจัยเบื้องต้น ๒ ประการ คือ หลักการฟังผู้อื่นที่เป็นกัลยาณมิตร ส่วนผู้ที่ก้าวหน้าในกระบวนการพัฒนาเป็นไปตามหลักอินทรีย์ ๕ คือ ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ และปัญญา และหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมและความสุข ได้แก่ ปัจจัยสำคัญ ๔ ประการ คือ สิ่งเร้าภายนอก ซึ่งหมายถึงปัจจัยทางกายภาพ ปัจจัยทางชีวภาพ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยภายใน

3. รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมและความสุขเชิงพุทธจิตวิทยาในบทเพลงลูกทุ่งไทย พบว่า ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ วัตถุประสงค์และสถานการณ์แวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป โดยมี กระบวนการพัฒนาสอดคล้องกับหลักการพัฒนาในกระบวนการอริยสัจ ๔ กล่าวคือ ในแง่ข้อเนื้อหาสาระเพลง ผู้ประพันธ์และสร้างสรรค์ อาจจะ

นำเสนอกระบวนการบรรยายนำเสนอสภาพปัญหาหรือทุกข์ของสังคม อาจนำเสนอสาเหตุหรือสมุทัยของปัญหา อาจนำเสนอสภาพปัญหา ความสุข ความสมหวัง คือ นิโรธ หรืออาจนำเสนอแนวทางพันธกิจ หรือการปฏิบัติที่ทำให้พ้นจากสภาพปัญหาชีวิต ส่วนกระบวนการสร้างสรรค์เพลงตามกระบวนการแห่งอริยสัจ ก็คือ การกำหนดปัญหาหรือเรื่องที่จะนำเสนอได้ครอบคลุม การรู้เหตุผลของประเด็นที่จะนำเสนอ การชี้ทางออก และเสนอวิธีแก้ไขปัญหาหรือทางออกของปัญหา และเพราะเหตุที่เพลงลูกทุ่งไทยมีความหลากหลายยืดหยุ่นทั้งในแง่ของเนื้อหา เป้าหมายและวิธีการ จึงทำให้เพลงลูกทุ่งไทยสามารถที่จะบูรณาการ สังเคราะห์เนื้อหาและความเป็นจริงเชิงบวกได้หลากหลายสอดคล้องกับกาลเทศะตามหลักพุทธจิตวิทยา

๕. สรุป

๑) พุทธจิตวิทยาเพื่อสร้างคุณธรรมและความสุขในเพลงลูกทุ่งไทย ควรเป็นเป้าหมายสำคัญที่สามารถใช้วิธีการและกลยุทธ์ต่างๆได้หลากหลายตามความแตกต่างของผู้ฟัง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดจิตวิทยาสมัยใหม่ คือ แนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก ซึ่งไม่ปฏิเสธทฤษฎีและหลักการทางจิตวิทยากลุ่มใดเลย เพียงแต่ว่าหลักการและวิธีการทางจิตวิทยานั้นๆ จะต้องตอบสนองต่อความสุขยิ่งขึ้น

๒) ในส่วนผู้ฟังเพลงซึ่งเป็นผลจากการค้นพบทั้งทางหลักธรรมในพุทธจิตวิทยา จากทฤษฎีจิตวิทยาเชิงบวก เพลงยอดนิยมและเป็นอมตะจะมีความสมบูรณ์ในองค์ประกอบ ๓ อย่าง คือ เนื้อหากินใจ เสีย

กินใจ และดนตรีกินใจ ในส่วนเสียงกินใจ และดนตรีกินใจ ผู้ฟังเพลงอาจไม่จำเป็นต้องพัฒนาทักษะการรับรู้ที่พิเศษอะไรมาก เพราะคนทั่วไปก็สามารถที่จะรับรู้อารมณ์ความรู้สึกที่สร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพในกระบวนการเพลงอยู่แล้ว แต่การมีโยนิโสมนสิการหรือการใคร่ครวญถึงสาระเพลง อาจจะต้องฝึกฝนทักษะการฟัง เพราะในส่วน

ความคิดและเนื้อหาเพลง ผู้ประพันธ์ได้สรุปองค์ความรู้อย่างลงตัว ด้วยความคิดรวบยอดที่สมบูรณ์อย่างลัดสั้นในช่วงเวลาไม่เกิน ๔ นาทีของความยาวเพลงลูกทุ่งแต่ละเพลง เพื่อที่การฟังเพลงจะได้เป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างปัญญาในวิถีชีวิตนอกเหนือจากความบันเทิงเรีงมย์อย่างเดียว

บรรณานุกรม

๑. คัมภีร์พระไตรปิฎกและหนังสือภาษาไทย

กอบกุล ภูธรารามณ์, เพลงลูกทุ่งกับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๓๑.

บุบผา เมษศรีทองคำ. บทบาทของเพลงลูกทุ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต: วิเคราะห์เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งในช่วงปีพ.ศ. ๒๕๓๒-๒๕๓๒. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิตคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๓๔

พยงค์ มุกดา. เรื่องราวเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง. กรุงเทพมหานคร : การประชุมวิชาการและสัมมนา เรื่องเส้นทางเพลงลูกทุ่งไทย หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย, ๒๕๓๓

สุกรี เจริญสุข, แนววิเคราะห์เพลงพื้นบ้านกับเพลงลูกทุ่ง, กรุงเทพมหานคร: การประชุมวิชาการและสัมมนา เรื่อง เส้นทางเพลงลูกทุ่งไทย หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ๒๕๓๓.

จินตนา ดำรงเลิศ.ดร., วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม และการดำเนินชีวิตของชาวชนบทไทยที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งไทย ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สองจนถึงปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๓ หน้า คำนำ.

พระมหาสมชัย สิริวฑฒโน. (ศรีนอก). หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏอยู่ในบทเพลงลูกทุ่งไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๗.

บุษกร ครุฑวงศ์. วรรณกรรมเพลงของพยงค์ มุกดา : การศึกษาวิเคราะห์. ปริญญาานิพนธ์วิชาเอกภาษาไทย ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๓๗.

ลักษณ์ สุขสุวรรณ, **วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง**. ปริญญาานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๒๕๒๑.

บุบผา เมฆศรีทองคำ, **ศึกษาบทบาทของเพลงลูกทุ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต : วิเคราะห์เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๒ - ๒๕๓๓** วิทยานิพนธ์หลักสูตรวารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๒๕๓๔.

๒. หนังสือภาษาอังกฤษ

Csikszentmihalyi , M. **Finding Flow : The Psychology of Engagement with Everyday Life** . Basic Books , 1998

Csikszentmihalyi , M. . **Flow : The Psychology of Optimal Experience** . Harper and Row , 1990

Lambert, S.J. 1991. **The Combined Effects of Job and Family Characteristics on the Job Satisfaction Job Involvement and Intrinsic Motivation of Men and Women Workers**. Journal Behavior.

Maslow, A. H..1954. **Motivation and Personality**, (New York : Harper & Row Publishing.

Mishra , P.C. and J. Gupta. 1994. **Performance as a Function of Employees Motivation and Job Involvement**. Psychological Study.

